

Österbottens välfärdsområde
Pohjanmaan hyvinvointialue

Servicesedlar Tillämpningsdirektiv för munhälsovård 2025

Österbottens välfärdsområde

Godkänd: Välfärdsområdesstyrelsen xx.10.2024 §

INNEHÅLL

1	Definition av servicesedlar och de klienter som omfattas av den	2
2	Beviljande av servicesedel	3
2.1	Grunder för beviljande	3
2.2	Hinder för att bevilja	3
3	Servicesedelns giltighet	4
4	Lagstiftning som tillämpas på producerande av tjänster	5
5	Krav som gäller tjänsteproducenten	6
5.1	Personal	6
5.2	Tandläkare	6
5.3	Övrig vård- och stödpersonal	6
6	Krav som gäller verksamheten	7
7	Krav till innehåll i tjänst	8
8	Klientens ställning	9
9	Servicesedelns och tjänsternas pris	10
9.1	Bestämning av servicesedelns värde	10
9.2	Servicepaketens pris	10
10	Fastställande av servicepaket	11
10.1	Servicepaket för behandling av frakturer	11
10.2	Servicepaket för rotbehandling	11
10.3	Servicepaket för anti-infektiv behandling	12
11	Antecknande av servicehändelse	14
12	Fel i tjänst	15
13	Reklamation, påminnelser, klagomål och patientskadeanmälningar	16
14	Fakturering	17
15	Inställande av tjänst	18

1 Definition av servicesedlar och de klienter som omfattas av den

Baserat på bedömning av vårdbehovet eller undersökning utförd av munhälsovården kan klienten erbjudas en servicesedel som ett alternativ till den service som anordnas inom Österbottens välfärdsområdes munhälsovård vid vård av fraktur eller anti-infektiv behandling. Syftet med användningen av servicesedlar är att avlasta den överbelastade offentliga munhälsovården.

Bedömningen av vårdbehovet görs oftast telefonledes när klienten kontaktar Munhälsovården inom Österbottens välfärdsområde. Vårdbehovet kan konstateras också under mottagningsbesök. Bedömningen av behovet av anti-infektiv behandling görs vid vårdbesöket. Åtgärder som beviljas med servicesedel och deras innehåll har preciserats i kapitel 11 i det här tillämpningsdirektivet.

Klienten ges skriftlig eller muntlig anvisning om hur servicesedeln används.

Klienten har rätt att vägra ta emot erbjuden servicesedel. I sådant fall styrs hen till Österbottens välfärdsområdes egna tjänster.

Servicesedel beviljas inte i efterhand för redan köpta eller erhållna tjänster.

2 Beviljande av servicesedel

Servicesedel kan beviljas om munhälsovårdens grunder för beviljande uppfylls och användandet av servicesedeln lämpar sig för klienten.

2.1 Grunder för beviljande

- klienten är över 18 år
- klientens hemkommun finns i Österbottens välfärdsområde
- konstaterat behov av vård

2.2 Hinder för att bevilja

- klienten uppfyller inte de kriterier som fastställts av Österbottens välfärdsområdes Munhälsovård för att utfärda servicesedel
- klienten uppfyller inte det servicekrav som krävs för att använda servicesedeln
- klienten tackar nej till servicesedeln
- klienten saknar adressuppgifter i folkbokföringen, hen har en anteckning i patienthandlingarna för ytterligare information på kanslikontoret, eller så lämnar klienten inte sina befintliga adressuppgifter (i detta fall ska hen hänvisas till Österbottens välfärdsområdets egna tjänster)

3 Servicesedelns giltighet

Servicesedeln är giltig sex (6) månader från beviljandedatum. Om giltighetstiden inte räcker till för genomförandet av de vårdåtgärder som ingår i servicesedeln, ska tjänsteproducenten kontakta beställaren i tillräckligt god tid så att servicesedelns giltighet kan förlängas. Om servicesedelns giltighet gått ut ska patienten kontakta Munhälsovården inom Österbottens välfärdsområde för beviljande av ny servicesedel.

4 Lagstiftning som tillämpas på producerande av tjänster

Följande lagar gäller för servicesedelverksamhet för munhälsovård:

- Lagen om servicesedlar inom social- och hälsovården (569/2009)
- Hälso- och sjukvårdslagen (1326/2010)
- Lag om tillsynen över social- och hälsovården (741/2023)
- Lagen om patientens ställning och rättigheter (785/1992)
- Patientförsäkringslagen (948/2019)
- Lagen om yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården (559/1994)
- Lagen om produkter och utrustning för hälso- och sjukvård (629/2010)
- Lag om behandling av kunduppgifter inom social- och hälsovården (703/2023)
- Lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999)
- GDPR samt dataskyddslagen (1050/2018)
- Konsumentskyddslagen (38/1978)
- Social- och hälsovårdsministeriets förordning om behandling av kunduppgifter inom social- och hälsovården (457/2024)

5 Krav som gäller tjänsteproducenten

5.1 Personal

Av personal som utför den behandling som anges i vårdplanen som ingår i servicesedeln förutsätts kompetens i enlighet med lagen som getts om yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården (559/1994 med ändringar). Registreringsnumret ska finnas i registret över yrkesutbildade personer inom social-, hälso- och sjukvården som Valvira för (<https://julkiterhikki.valvira.fi>). I ansökningskedet lämnar tjänsteproducenten in en personalförteckning med titlar och uppgifter om utbildningar till beställaren.

5.2 Tandläkare

Tjänsteproducenten lämnar i sin ansökan in uppgifter om den tandläkare som ansvarar för verksamheten. Den här tandläkaren ska ha minst tre (3) år lång arbetserfarenhet under vilken han eller hon har varit legitimerad i Finland och har haft rättighet att utöva yrket självständigt. Tandläkare som behandlar klienter som använder servicesedlar ska vara legitimerad tandläkare i Finland med rätt att utöva yrket självständigt och hens rätt att självständigt utöva sitt yrke ska inte ha begränsats. För att säkerställa patientsäkerheten ska tandläkaren ha arbetspar när ingrepp görs.

5.3 Övrig vård- och stödpersonal

Av tjänsteproducentens personal som deltar i behandlingen av klienter som använder servicesedlar förutsätts utbildning som krävs för yrkesverksamheten i enlighet med lagen som getts om yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården (559/1994) och annan tillräcklig kompetens och andra färdigheter som förutsätts för yrkesverksamheten eller rätt att använda närvårdares kompetens i enlighet med lagen som getts om behörighetsvillkoren för yrkesutbildad personal inom socialvården (608/2005) eller kompetens enligt övergångsstadganden i nämnda lag. Vikarier ska ha tillräcklig utbildning inom hälsovårdsbranschen.

6 Krav som gäller verksamheten

Tjänsteproducenten ska ha tillstånd att utöva den verksamhet som tillståndsmyndigheten beviljat. Tillståndet lagras i bilagorna till ansöknings.

Tjänsteproducentens lokaler ska uppfylla kraven i lagen. Lokalerna och de medicintekniska produkterna ska fortlöpande uppfylla säkerhetsbestämmelserna så att personalen i enheten har försorg om klienternas säkerhet i enlighet med lagen och myndigheternas bestämmelser. Utrustning och tillbehör som används under behandlingarna ska uppfylla säkerhetskraven i EU-direktiven (CE-märkning). Hygienen på mottagningen ska motsvara anvisningen om förebyggande av smitta inom munhälsovårdens enheter ("Ohje suun terveydenhuollon yksiköiden tartunnantorjuntaan") (Instruktion 22/2016, Institutet för hälsa och välfärd, Hannamari Välimaa).

Tjänsteproducenten ska ha gällande ansvarsförsäkring och patientskadeförsäkring, som lämnas in som bilagor till ansökan.

Tjänsteproducenten ska också ha egenkontrollplan som lämnas in som bilaga till ansökan.

Tjänsteproducenten förutsätts följa Finlands Tandläkarförbunds etiska och kollegiala anvisningar.

Tjänsteproducenten ska godkänna att uppgifter om tjänsteproducenter och priser är offentlig framlagda. Priserna ska anges på ett jämförbart sätt på så vis att klienter som använder servicesedlar med lätthet kan sluta sig till totalpriset på tjänsten och andelen som hen ska betala. Alla tandläkare hos tjänsteproducenten ska erbjuda tjänsten till samma pris. Tandläkarna kan inte fastställa individuell prislista om de inte fungerar som eget företag. Tandläkare som arbetar genom eget företag ska lämna in till beställaren en separat producentansökan för att kunna vara tjänsteproducent.

Vid marknadsföring av sina tjänster förutsätts att tjänsteproducenten handlar sakligt, pålitligt och i enlighet med god sed. Onödig efterfrågan på tjänster ska inte skapas genom marknadsföring.

Tjänsteproducenten förbinder sig att delta i inskolning om servicesedlar.

Tjänsteproducenten utser en kontaktperson som ansvarar för ärenden som gäller servicesedlar. Tjänsteproducenten förbinder sig att underrätta listansvariga i Munhälsovården i Österbottens välfärdsområde om alla ändringar som påverkar producerandet av tjänster (t.ex. avbrott i tjänster, ändringar i kontaktuppgifterna, uppgifter om tillträde till behandling) samt göra tillståndsmyndighetens ändringsanmälan till välfärdsområdet när uppgifter eller förhållanden ändras. Ändringarna meddelas i palse.fi-portalen.

7 Krav till innehåll i tjänst

Tjänsteproducenten ansvarar för att verksamheten är evidensbaserad och följer goda vård- och verksamhetspraxis (God medicinsk praxis-rekommendationerna). Verksamheten ska vara högklassig, säker och korrekt genomförd. Tjänsten ska motsvara minst den nivå som förutsätts av välfärdsområdets motsvarande verksamhet.

När servicesedeln har beviljats väljer klienten tjänsteproducent bland de tjänsteproducenter som beställaren godkännt. Klienten kontaktar den godkända tjänsteproducenten och avtalar om tidpunkt för behandling. Tjänsteproducenterna förbinder sig att inleda tjänst för ny klient inom två veckor från beställandet av tjänsten. Servicesedeln gäller sex (6) månader efter beviljandet av sedeln.

Med servicesedeln kan klienten skaffa sig endast de behandlingar som nämns på servicesedeln. Tjänster som inte ingår i behandlingsplanen och som genomförs med servicesedeln eller vid ändrade situationer i behandlingsplanen är sådana tjänster som klienten betalar själv. Klienten och tjänsteproducenten kommer sinsemellan överens om producerandet och ersättandet av andra tjänster än de som betalas med servicesedel.

Tjänsteproducenten ansvarar för tidsbeställningen, ger patienten nödvändig information om behandlingen och hur hen ska förbereda sig för behandlingen samt ansvarar för behandlingen och vägledningen efter behandlingen.

När man godkänns som servicesedelproducent bestäms avtalsvillkoren i enlighet med det allmänna tillämpningsdirektivet och detta tillämpningsdirektiv. Avtalet är av engångskaraktär och upphör när tjänsten har genomförts.

8 Klientens ställning

På klientens ställning tillämpas servicesedellagen samt lagen som getts om patientens ställning och rättigheter. Klient som fått servicesedel väljer tandläkare och mottagning bland de privata tjänsteproducenter som Österbottens välfärdsområde godkänt. En förteckning över godkända privata tjänsteproducenter inom Österbottens välfärdsområde finns i palse.fi-portalen.

Klienten har rätt att av Munhälsovården inom Österbottens välfärdsområde få information om hens ställning som användare av servicesedel, värdet på servicesedeln, tjänsteproducenternas priser, grunderna enligt vilka självriskandelen bestäms och dess uppskattade storlek samt klientavgiften för motsvarande tjänst inom den offentliga munhälsovården som bestäms enligt lagen som getts om klientavgifter inom social- och hälsovården. Tjänsteproducenten ska minst med en månads intervaller uppdatera uppgifterna om tillgång till vård i palse.fi-portalen.

Klienten ingår avtal med tjänsteproducenten om skaffandet av tjänsten. Avtalets innehåll avgör vilka bestämmelser och rättsprinciper i konsumenträtt och avtalsrätt som tillämpas på detta avtalsförhållande. Avtal uppstår då tjänsteproducenten godkänner klientens tidsbeställning.

Självriskandelen i servicesedeln för munhälsovård beaktas inte i ansökan om utkomststöd och för den får man inte ersättning från Fpa. Resekostnader ingår inte i servicesedeln. För resekostnaderna kan ersättning fås enligt vad som regleras i sjukförsäkringslagen.

När klienten tar emot en servicesedel ger hen sitt samtycke till att registreringar om händelsen görs i tjänsteproducentens patientdatasystem varifrån uppgifterna kopieras till registerförarens (Österbottens välfärdsområde) medicinska uppgifter.

9 Servicesedelns och tjänsternas pris

9.1 Bestämning av servicesedelns värde

De servicepaket som nämns i kapitel 9 i tillämpningsdirektivet är servicesedelprodukter inom munhälsovården. Servicepaketen har skapats genom att använda Institutet för hälsa och välfärds åtgärdsklassificering för munhälsovård. I beräkningen har utnyttjats även Finlands tandläkarförbund rf:s jämförelsetal för åtgärder på prislistan för privata tandläkare. Som utgångspunkt har man valt åtgärd SFA10 för vilket har fastställts ett visst värde. Dess vägningsstal är 1. Vid beräkning av priset på servicepaketet har jämförelsetal för åtgärder enligt den här prislistan använts.

Styrelsen i Österbottens välfärdsområde fastställer värdet på servicesedeln i separat beslut.

9.2 Servicepaketens pris

När företaget ansöker om att få bli servicesedelproducent fyller det i priserna på servicesedelpaketen på ansökningsblanketten i palse.fi-portalen. Företaget bör kunna erbjuda alla de servicepaket som hör till servicesedeln i fråga. För fraktursedeln ska man kunna erbjuda alla servicepaket som hör till behandlingen av en tandfraktur och för anti-infektiva sedeln ska man erbjuda alla servicepaket som hör till den. De angivna priserna ska innehålla alla kostnader; till exempel kontorsavgift kan inte tas ut separat.

Priser som serviceproducenter tar ut syns enligt producent i palse.fi-portalen. Klientens självriskandel är skillnaden mellan priset som tjänsteproducenten fakturerar och värdet på servicesedeln.

10 Fastställande av servicepaket

Klienten beviljas i första hand servicesedel LOH1 eller PARO1. En klient som fått servicesedel söker sig till den tjänsteproducent hen valt. Efter att tjänsteproducenten har undersökt klienten fastställer hen behandlingen på odontologiska grunder och bedömer om ifrågavarande servicesedel motsvarar behandlingsbehovet.

Om behandlingen av patienten kräver det har tjänsteproducenten möjlighet att byta ut sedeln mot ett annat servicepaket (LOH1: LOH2, POISTO eller JHEA och PARO1: PARO2, PARO3, PARO4) i enlighet med bestämmningarna i palse.fi-portalen, om det finns behov för det. Då används inte det servicepaket som ursprungligen beviljats.

Om klienten utöver lagning av fraktur behöver rotbehandling i ifrågavarande tand, kan denna behandling slutföras. Om ändringar i behandlingsplanen ska man ändå komma överens på förhand med Österbottens välfärdsområdes tandläkare och klienten. Då kan klienten beviljas servicesedel för servicepaket som motsvarar behandlingsbehovet. Ändringarna påverkar värdet på servicesedeln och patientens självriskandel.

I begäran om ändringar i behandlingsplanen ska finnas en kort motivering om den odontologiska orsaken till ändringen. Dessutom ska namnet på beviljat servicepaket samt behövt servicepaket synas.

Serviceproducenten antecknar behandlingen som genomförd först efter att Österbottens välfärdsområdes tandläkare har godkänt ändringsbegäran.

10.1 Servicepaket för behandling av frakturer

- Fraktur-paket 1 (LOH1) - behandling av frakturer där man inte behöver bygga kontakt till annan tand – oftast SAA01 och SFA10 eller SFA20 – innehåller undersökning, bedövning (WX110, WX290) och vid behov röntgenbild (EB1VA), överkappning (SGC10), stödåtgärd för fyllningsterapi (SFC01) samt eventuell rekonstruktion av gingiva.
- Fraktur-paket 2 (LOH2) - behandling av fraktur som kräver att kontakt till en eller två tänder byggs upp - SAA01 och SFA20, SFA30 eller SFA40 – innehåller undersökning, bedövning (WX110, WX290) och vid behov röntgenbild (EB1VA), överkappning (SGC10), stödåtgärd för fyllningsterapi (SFC01) samt eventuell rekonstruktion av gingiva.
- Servicepaket för tandextraktion (POISTO) - undersökning SAA01 - tandextraktion (EBA00, EBA05) – innehåller bedövning (WX110, WX290) och röntgenbild (EB1VA)
- Första hjälp-besök för fyllning av tandens rotkanaler (JHEA) - undersökning SAA01 – tandens förstahjälpöppning (SGA01) – innehåller bedövning (WX110, WX290) samt eventuell röntgenbild (EB1VA)

10.2 Servicepaket för rotbehandling

- Rotbehandlingspaket 1 (JH1) - fyllning av tand med en rotkanal - fyllning till 1 yta.
- Rotbehandlingspaket 2 (JH2) - fyllning av tand med en rotkanal – fyllning till 2–3 eller flera ytor.
- Rotfyllningspaket 3 (JH3) - fyllning av tand med en rotkanal – krona.

- Rotfyllningspaket 4 (JH4) - fyllning av tand med två rotkanaler – fyllning till 1 yta
- Rotfyllningspaket 5 (JH5) - fyllning av tand med två rotkanaler – fyllning till 2–3 eller flera ytor.
- Rotfyllningspaket 6 (JH6) - fyllning av tand med två rotkanaler – krona.
- Rotfyllningspaket 7 (JH7) - fyllning av tand med tre eller fler kanaler – fyllning till 1 yta.
- Rotfyllningspaket 8 (JH8) - fyllning av tand med tre eller fler kanaler – fyllning till 2–3 eller fler ytor.
- Rotfyllningspaket 9 (JH9) - fyllning av tand med tre eller fler kanaler – krona.

I priserna på rotfyllningspaketen ingår bedövning (WX110, WX290), 3–4 röntgenbilder (primärbild, indikatorbild, torrstiftbild, fyllningsbild, EB1VA), öppning och utvidgning av rotkanaler (SGA02, SGA03, SGA04, SGA05), eventuellt nödvändiga byten av läkemedel (SGC00), fyllning av rotkanaler (SGB10, SGB20, SGB30), vid behov tillsättning av fiberstift (SFC01) samt lagning av rotbehandlad tand (SFA10, SFA20, SFA30, SFA40).

- Servicepaket för avbruten rotbehandling (JH10) - ersätter det egentliga rotbehandlingspaketet. Det här paketet kan beviljas om redan inledd rotbehandling avbryts (patienten kommer inte eller avbokar behandling) antingen i fyllnings- eller i lagningskedet. Paketpriset betalas som ersättning för redan utfört arbete oberoende av vilket det ursprungliga rotfyllningspaketet var.

10.3 Servicepaket för anti-infektiv behandling

Om en tandläkare i Österbottens välfärdsområde upptäcker behov av anti-infektiv behandling vid grundundersökningen av munnen och tänderna (CPI 2–3 i minst två/tre sextanter, dock högst 4-5 mm tandköttsfickor) kan hen erbjuda klienten en servicesedel. En klient som får en sådan sedel ges en anti-infektiv och förebyggande behandling av hela munnen antingen av en munhygienist eller av en tandläkare som fungerar som serviceproducent. Anti-infektiv behandling innebär att informera patienten om orsaker och sjukdomsförlopp, ge instruktioner i god munhygien, avlägsna bakteriebeläggningar och faktorer som håller kvar dem (fyllningsöverskott, tandsten) samt rengöra tandköttsfickor och rotytor. Det primära målet är att behandla infektionen och förhindra utvecklingen och/eller framskridandet av vävnadsdestruktion. Klienten motiveras och får stöd att ta ansvar för sin egen munhälsa.

Servicesedeln för anti-infektiv behandling kan inte utökas till att omfatta annan behandling. Om patienten visar symtom på komplicerad parodontit ska den munhygienist eller tandläkare som utfört behandlingen kontakta ledningen för munhälsovården i Österbottens välfärdsområde och göra en anteckning om ärendet i patientjournalen, varifrån uppgifterna vidarebefordras till välfärdsområdet.

- Servicepaket för anti-infektiv behandling (PARO1) inkluderar parodontologisk behandling (SDA02) och vid behov anestesi (WX105, WX110, WX290).
- Servicepaket för anti-infektiv behandling (PARO2) inkluderar parodontologisk behandling (SDA03) och vid behov anestesi (WX105, WX110, WX290).
- Servicepaket för anti-infektiv behandling (PARO3) inkluderar parodontologisk behandling (SDA04) och vid behov anestesi (WX105, WX110, WX290).

- Servicepaket för anti-infektiv behandling (PARO4) inkluderar parodontologisk behandling (SDA04) och vid behov anestesi (WX105, WX110, WX290).

11 Antecknande av servicehändelse

Serviceproducenten skriver in servicehändelserna dvs. behandlingsåtgärderna som gjorts på patienten i palse.fi –portalen inom fem dygn från genomförandet av servicehändelsen. Patientjournalen ska innehålla grundläggande uppgifter enligt patientdokumentsförordningen (298/2009) samt anteckningar om varje patients vårdbesök i enlighet med genomförandet av behandlingen. Daganteckningen ska innehålla uppgifter om besökets datum och utförda åtgärder, vilka fyllningsmaterial, bonding, ets och eventuella pulpa-isolerande medel som använts. Tagning av röntgenbilder och utlåtandet av dessa samt de medel som används vid rotbehandling ska dokumenteras. Namnen på de ämnen och material som används ska skrivas tydligt, helst i sin helhet. Dessutom ska namnet på och mängden av använt bedövningsmedel antecknas. Fil-mått och referenspunkter måste också antecknas. Rotbehandlade tänder ska ha en fyllningsbild. Anteckningarna ska vara tydliga och begripliga och endast allmänt kända och vedertagna begrepp och förkortningar får användas vid framställningen. Alla läkemedelsförskrivningar, sjukskrivningar, utlåtanden och andra intyg ska antecknas enligt datum de utfärdats.

Patientjournalanteckningar om servicehändelsen skrivs in i serviceproducentens patientdatasystem. Eftersom Österbottens välfärdsområde som beställare av tjänsten är registerförare ska antecknade uppgifter kopieras och skickas som Word- eller PDF-fil till Österbottens välfärdsområde som åtgärdstext via palse.fi-portalen. Eventuella röntgenbilder ska skickas i form av JPG eller PDF. Besöksorsak, diagnos och behandlingar ska vara inskrivna. De inskrivna uppgifterna ska innehålla uppgifter om fyllningsmaterial, adhesiv, etsningssyra och eventuella medel som skyddar pulpan.

Tagandet av röntgenbilder och tolkandet av dem blandad medel som använts vid rotbehandling av tand ska vara dokumenterat. Namn på använda medel och material ska skrivas klart, helst hela namnet. Dessutom ska namn på använt bedövningsmedel och mängd antecknas. För varje rotbehandlad tand ska finnas fyllningsbild.

Om klienten vill eller behöver skriftlig utskrift av behandlingshändelsen ska tjänsteproducenten tillstålla klienten utskriften inom två veckor från begäran. Tjänsteproducenten har tillstånd att överlåta journalhandlingarna om behandlingshändelsen till klienten utan beställarens särskilda samtycke.

12 Fel i tjänst

Praxis för ersättning av felaktig tjänst binder tjänsteproducenten. Om man är tvungen att förnya fyllningen i tanden under tre (3) månader efter plomberingen ska tjänsteproducenten rätta till behandlingen som gratis garantiarbete.

13 Reklamation, påminnelser, klagomål och patientskadeanmälningar

Kunden måste omedelbart meddela tjänsteleverantören om en tjänsteförsening eller upptäckt fel. Reklamationer som hänför sig till tjänsteproducentens tjänster ska framföras direkt till tjänsteproducenten. Att ge respons och reklamationer och att svara på dem är i första hand en sak mellan klienten och tjänsteproducenten. Beställaren deltar inte i behandlingen av avtalstvister mellan tjänsteproducent och klient. Oberoende av det här ska tjänsteproducenten tillstålla beställaren rapport om reklamationer som producenten mottagit med sex (6) månaders intervaller.

Klient har rättighet att göra anmärkning till ledande tandläkare inom Munhälsovården i Österbottens välfärdsområde samt rätt att framföra klagomål över vård eller behandling av klient i samband med vården till myndighet som övervakar hälsovården. Sådana är regionförvaltningsverken samt tillstånds- och tillsynsverket för Social- och hälsovården Valvira. Dessutom kan patienten vid skedda behandlingsskador göra anmälan till Patientförsäkringscentralen (PFC) i enlighet med patientskadelagen.

14 Fakturering

En tjänstehändelse övergår till att bli fakturerbar när den har registrerats som genomförd i palse.fi –portalen. Faktureringen sker som samlingsfaktura månatligen i efterhand i enlighet med servicesedelbesluten. Tjänsteproducenten fakturerar beställaren (Österbottens välfärdsområde) med eget faktureringsystem. På fakturan ska finnas referens som erhållits från palse.fi-portalen och slutsumma. Fakturan kan inte innehålla faktureringstillägg eller andra motsvarande kostnader.

Tjänsteproducenten fakturerar patienten för självriskandelen enligt avtalat sätt. Om patienten inte betalar självriskandelen som tjänsteproducenten fakturerat, sköter tjänsteproducenten själv betalningsförhandlingarna samt eventuell indrivning. Österbottens välfärdsområde ansvarar inte för självriskandelen som patient eventuellt inte betalat.

Tjänsteproducenten ska underrätta klient som använder servicesedel om att klienten ska själv betala den avgift som tas ut för behandlingstid som inte används om klienten inte avbokar tiden eller avbokar tiden för sent. Beställaren faktureras inte för en tidsbeställning som inte avbokats. Klienten ska underrättas om när avbokning kan göras avgiftsfritt.

När behandling avbryts har tjänsteproducenten rätt att fakturera i enlighet med servicepaketet som skapats för det här. Tjänsteproducenten ska tillstålla beställaren besöksuppgifter om genomförd behandling.

15 Inställande av tjänst

Som inställande av tjänst anses inte mindre ändringar i genomförande av tjänst som patient och tjänsteproducent avtalat om. Tjänsteproducenten underrättar patienten om hinder att genomföra tjänsten genast när tjänsteproducenten har vetskap om det och avtalar med patienten om ersättande tjänst.